

Concept-Nota van toelichting (versie 12-02-08)

1. Inleiding

Dit besluit voorziet in nadere regelgeving met betrekking tot de deskundige in strafzaken. Als het voorstel van Wet deskundige in strafzaken (Kamerstukken II 2006-S07 31 116) wet zal zijn geworden, zal het Wetboek van Strafvordering zijn aangevuld met een aantal bepalingen ter verbetering van de regeling van de positie van de deskundige in het strafproces. Enkele van deze bepalingen nopen tot nadere regelgeving, waarin dit besluit beoogt te voorzien. Het besluit bevat regels over de opzet en het beheer van het landelijk openbaar register van gerechtelijke deskundigen, waarvan het bestaan in artikel 51k van het Wetboek van Strafvordering is verankerd. Tevens zijn in dit besluit de kwaliteitseisen verwoord waaraan deskundigen die opgenomen wensen te worden in het register dienen te voldoen. Tenslotte geeft dit besluit regels over de instelling en de werkwijze van het College voor de gerechtelijke deskundige dat onder meer tot taak heeft te beslissen over de inschrijving van deskundigen in het register.

Doel van het landelijk openbaar register van gerechtelijke deskundigen is bij te dragen aan de bevordering van de kwaliteit van de inbreng van deskundigen in de rechtspleging. Door het opnemen in het register van deskundigen die voldoen aan de geformuleerde kwaliteitseisen wordt aan de rechtsprekende macht, het openbaar ministerie en aan de verdediging de mogelijkheid geboden een keuze te maken voor een deskundige, waarvan de kwaliteit vooraf in algemene zin is gewaarborgd. Dit doet overigens niets af aan de verantwoordelijkheid van de rechter om zich in elk individueel geval te vergewissen van de kwaliteit van de desbetreffende deskundige op het terrein waarop zijn deskundigheid wordt ingeroepen en van diens geschiktheid om de specifieke opdracht te vervullen. De uitkomst hiervan behoeft niet in alle gevallen expliciet te worden gemotiveerd. Dit is alleen het geval wanneer een andere dan een geregistreerde gerechtelijke deskundige wordt benoemd. In die gevallen verplicht de wet ertoe expliciet te motiveren op grond waarvan hij als deskundige wordt aangemerkt (art. 51k, tweede lid, Sv). Naarmate het register meer is gevuld met deskundigen, kan die motiveringsplicht een zwaardere invulling krijgen. De rechter zal moeten motiveren waarom hij een niet-geregistreerde deskundige kiest wanneer op het betreffende deskundigheidsgebied een aantal geregistreerde deskundigen beschikbaar is.

Het wettelijk systeem met betrekking tot het landelijk openbaar register van gerechtelijke deskundigen brengt geen verplichting mee tot opname in of gebruikmaking van het register. Wel is de verwachting dat de rechter, het openbaar ministerie en de verdediging bij voorkeur gebruik zullen maken van geregistreerde deskundigen. Het register zal zich in eerste instantie richten op het strafrecht, maar bij de opzet ervan wordt rekening gehouden met – op termijn – uitbreiding naar andere rechtsgebieden. In artikel 13, derde lid, van dit besluit is daartoe de mogelijkheid voor de Minister van Justitie opgenomen om te bepalen dat het werkingsgebied van het register wordt uitgebreid naar deskundigen die in andere rechtszaken dan in strafzaken optreden en die naar het oordeel van het College aan de in dit besluit geformuleerde kwaliteitseisen voldoen. Deze uitbreidingsmogelijkheid is opgenomen met het oog op een eventuele start met een bredere werking van het register. Voor een definitieve uitbreiding van het werkingsgebied naar andere rechtsgebieden zou het de voorkeur verdienen binnen de desbetreffende rechtsgebieden een wettelijke basis te realiseren. Aansluiting bij de opzet van het bestaande register voor deskundigen in strafzaken ligt daarbij voor de hand. Het College zou in dat geval echter een bredere samenstelling moeten krijgen en de financiële middelen

van het register zouden aangevuld moeten worden om de gewenste uitbreiding te kunnen realiseren.

Het zal naar verwachting nog geruime tijd duren voordat het register voldoende deskundigen bevat uit de deskundigheidsgebieden die binnen het strafrecht van belang kunnen zijn. Het zou teveel vergen van het beherend en toetsend orgaan om alle deskundigen die in het recente verleden hebben opgetreden als gerechtelijke deskundige in strafzaken in korte tijd te toetsen en – indien van toepassing – in te schrijven in het register. Omwille van de werkbaarheid is dan ook gekozen voor een groeimodel. Het besluit voorziet daartoe in een overgangsregeling. In artikel 13, vierde lid, is bepaald dat de Minister van Justitie, na overleg met het College, kan bepalen welke deskundigheidsgebieden gedurende een bepaalde termijn bij uitsluiting in aanmerking komen voor registratie. Het aantal deskundigheidsgebieden waarvoor registratie open staat zal langs deze weg geleidelijk worden uitgebreid. Een ander aspect waarmee bij de overgang naar het nieuwe systeem rekening moet worden gehouden betreft het feit dat bij aanvang mogelijk slechts weinig deskundigen aan de kwaliteitseisen zullen voldoen die worden gesteld om voor registratie in aanmerking te kunnen komen. De bedoeling van het voorgestelde systeem is immers om de forensische kwaliteit van de gerechtelijke deskundige op een hoger plan te brengen. Het kost tijd om dit te realiseren. Tegelijkertijd is het van belang te waarborgen dat het register voldoende kan worden gevuld. Om aan beide belangen tegemoet te komen, is in artikel 21 voorzien in een instroomregeling. Een deskundige die niet aan de kwaliteitseisen van artikel 13 onder c tot en met h, voldoet maar ten aanzien van wie naar het oordeel van het College redelijkerwijs kan worden verwacht dat hij daar binnen een periode van ten hoogste vier jaar wel aan zal voldoen, kan voor een door het College te bepalen periode voorwaardelijk worden geregistreerd. Ook voor de deskundigen die thans benoemd zijn tot vast gerechtelijke deskundigen zal gelden dat zij desgewenst een aanvraag tot inschrijving in het register kunnen indienen. Om voor registratie in aanmerking te komen moeten zij aan dezelfde kwaliteitseisen voldoen als de andere deskundigen die een aanvraag indienen en moeten zij dezelfde toetingsprocedure doorlopen. Voor hen geldt dus geen uitzonderingspositie. De reden daarvan is dat het begrip vast gerechtelijk deskundige thans niet is gekoppeld aan bepaalde kwaliteitskenmerken waarop betrokkene vooraf wordt getoetst. Wel is het waarschijnlijk dat een aantal van de huidige vast gerechtelijke deskundigen op basis van hun ruime vakkennis en hun ruime ervaring met het optreden in een forensische context probleemloos in aanmerking komt voor een (voorwaardelijke) inschrijving. Of dit het geval is zal echter in elk individueel geval moeten worden beoordeeld door het College.

Het register, de kwaliteitseisen en de toetsing die in dit besluit hun beslag hebben gekregen vormen tezamen een kwaliteitssysteem dat beoogt een basisniveau van kwaliteit te garanderen van de gerechtelijke deskundige die in het register is opgenomen. Op elk van de drie elementen van dit kwaliteitssysteem wordt in de paragrafen 3 tot en met 5 van deze toelichting nader ingegaan. In de navolgende paragraaf wordt de opzet van het College en van het ondersteunend bureau toegelicht.

2. Opzet van het College en het ondersteunend bureau

Voor wat betreft de toetsing van individuele gerechtelijke deskundigen aan de geformuleerde kwaliteitseisen is gekozen voor een College dat onafhankelijk van de Minister van Justitie functioneert. De volgende argumenten liggen aan die keuze ten grondslag. Ten eerste is het aan de rechter om per geval te beoordelen of een bepaalde deskundige voldoende deskundig moet worden geacht voor het vervullen van de desbetreffende opdracht. Het register vormt een hulpmiddel voor de rechter om die beoordeling te kunnen maken. De beoordeling van de

kwaliteit van de individuele gerechtelijke deskundige in algemene zin, ligt derhalve in het verlengde van de onafhankelijke rechtspraak. Ten tweede leveren gerechtelijke deskundigen – anders dan bijvoorbeeld tolken en vertalers – een inhoudelijke bijdrage aan de rechtszaak. Zij beïnvloeden langs de weg van hun bevindingen en rapportages niet zelden de beslissingen van de rechter. Ook dit pleit ervoor de beoordeling van de kwaliteit van deskundigen in het verlengde van de rechtspraak onafhankelijk te positioneren. Ten derde zou een beoordeling van de kwaliteit van een deskundige onder verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie tot gevolg kunnen hebben dat de Minister van Justitie politiek verantwoordelijk wordt gehouden voor vermeende onjuiste bevindingen van deskundigen en voor de consequenties daarvan in concrete rechtszaken. Dit is in verband met de afhankelijkheid van de rechtsprekende macht uiteraard zeer onwenselijk. Ook voor de deskundigen in kwestie is het onwenselijk als discussies over hun optreden in individuele rechtszaken in de politieke arena zouden worden gevoerd. De beoordeling of een deskundige aan de kwaliteitseisen voldoet is om deze redenen buiten de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie gepositioneerd. Tot de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie behoort nadrukkelijk wel om de kwaliteitseisen in algemene zin vast te stellen en om zorg te dragen voor de totstandkoming van het register. Voorts rekent de Minister van Justitie het tot zijn verantwoordelijkheid om te zorgen voor de totstandkoming van een organisatiestructuur waarbinnen het register op bestendige wijze wordt beheerd, de naleving van de kwaliteitseisen op integere, betrouwbare en onafhankelijke wijze wordt getoetst, de verdere ontwikkeling van het vakgebied van de gerechtelijke deskundige wordt gestimuleerd en de bekendheid bij potentiële opdrachtgevers met de mogelijkheden en beperkingen van de gerechtelijke deskundige wordt vergroot. Voor de uitwerking hiervan is op het Ministerie van Justitie een project gestart, waarbinnen zowel voor gebruikers als voor opdrachtgevers een belangrijke rol was weggelegd. De regeling zoals neergelegd in dit besluit is één van de resultaten van dit project.

Het College heeft op grond van artikel 3 van dit besluit in de eerste plaats tot taak te beslissen op de aanvragen tot inschrijving of herinschrijving in het register en over eventuele doorhaling uit het register. Het College benoemt uit zijn midden een toetsingscommissie die de aanvragen toetst aan de eisen, genoemd in artikel 13, eerste en tweede lid. De maatstaven aan de hand waarvan per deskundigheidsgebied wordt beoordeeld of een aanvraag voldoet aan de in artikel 13, eerste en tweede lid, bedoelde eisen, worden in door het College vastgesteld en openbaar gemaakt (artikel 6, tweede lid). Die maatstaven vormen als het ware de eindtermen waaraan binnen een bepaald deskundigheidsgebied moet zijn voldaan om in aanmerking te komen voor registratie. Zij vormen een concretisering van de algemene eisen, genoemd in artikel 13, eerste en tweede lid. Bij het ontwikkelen van die maatstaven zal aansluiting worden gezocht bij de specifieke eisen die zoveel mogelijk binnen de deskundigheidsgebieden zullen worden ontwikkeld. Het College heeft tot taak de ontwikkeling daarvan te bevorderen.

Het College stelt voorts zijn kennis en deskundigheid ter beschikking aan het bureau en adviseert Onze Minister desgevraagd of uit eigen beweging over de toepassing en uitvoering van beleid en regelgeving met betrekking tot de gerechtelijke deskundige en over de wijze waarop het bureau zijn taken uitvoert. Aangezien het College niet tevens adviseert over de regelgeving zelf of over het te voeren beleid, valt het College niet onder de Kaderwet Adviescolleges. Het bepaalde in artikel 5 van dit besluit beoogt te waarborgen dat de leden van het College onafhankelijk en onpartijdig functioneren. De eis van artikel 5, tweede lid, vormt één van de criteria voor de Minister bij benoeming en bij eventuele schorsing of ontslag (artikel 7, eerste lid, en artikel 7, vijfde lid). Het College bestaat uit gebruikers (potentiële opdrachtgevers) en deskundigen. Het bepaalde in artikel 4 ziet op een degelijke samenstelling

van het College met vertegenwoordigers van alle betrokken beroepsgroepen. Waar het de deelname van de deskundigen aan het College betreft gaat het er om dat in elk geval gerechtelijke deskundigen uit de deskundigheidsgebieden natuur- en techniek en gedragswetenschappen zijn vertegenwoordigd alsmede gerechtelijke deskundigen uit medisch-biologische, financieel-economische en sociaal-maatschappelijke disciplines. Indien deze disciplines niet voldoende kunnen worden bestreken met drie gerechtelijke deskundigen, kan worden besloten meer deskundigen in het College te benoemen. Het College en de commissies die door het College worden ingesteld kunnen zich doen bijstaan door andere personen, bijvoorbeeld wanneer de specifieke deskundigheid wordt gemist om een bepaalde aanvraag te kunnen beoordelen.

De ondersteuning van het College en het beheer van het register is ondergebracht bij een bureau dat onder verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie valt. Tot de taken van het bureau behoort in de eerste plaats het ondersteunen van het College bij zijn werkzaamheden. Daaronder wordt in elk geval begrepen het zorgdragen voor een goede en efficiënte afhandeling van aanvragen voor inschrijving in het register en van de administratieve afwikkeling daarvan. Tot de taken van het bureau behoort ook het bevorderen dat binnen de deskundigheidsgebieden specifieke eisen worden opgesteld ter nadere uitwerking van de in artikel 13, tweede lid, bedoelde eisen en het bieden van ondersteuning daarbij. Deze specifieke eisen vormen mede de basis voor de maatstaven aan de hand waarvan het College beoordeelt of een deskundige aan de in artikel 13 geformuleerde kwaliteitseisen voldoet. Van het College wordt verwacht dat het aan het bureau suggesties doet voor het ondernemen van acties die kunnen leiden tot het verbeteren van de kwaliteit van de gerechtelijke deskundige. Te denken valt aan het organiseren van een congres om de bekendheid met het register, de kwaliteitseisen en het bureau te vergroten. Van het bureau kan worden verwacht dat het de desbetreffende acties uitvoert.

3. Register van deskundigen

De afgelopen tijd zijn in Nederland zowel vanuit (semi)overheidsinstellingen als op particulier initiatief stappen gezet om te komen tot registratie of gegevensverzameling over deskundigen die rapporteren ten behoeve van de rechtspleging. Deze initiatieven duiden op de toenemende behoefte kenbaar te maken welke gerechtelijke deskundigen een bepaalde mate van kwaliteit vertegenwoordigen. Daarnaast werd vanuit de initiatieven aangegeven dat men behoefte had aan het bundelen van de krachten. Overleg met de betrokken partijen heeft geleid tot de conclusie dat de tijd rijp was voor de ontwikkeling op initiatief van de overheid van een landelijk openbaar register van gerechtelijke deskundigen. Bij de opzet van het landelijk openbaar register van gerechtelijke deskundigen zijn vertegenwoordigers van de bestaande initiatieven nauw betrokken geweest. Het ligt in de bedoeling de samenwerking tussen de bestaande registers van gerechtelijke deskundigen in de toekomst voort te zetten. De verwachting is dan ook dat de desbetreffende registers steeds verder naar elkaar toe zullen groeien waarbij van het landelijk openbaar register van gerechtelijke deskundigen een uniformerend en bundelend effect zal uitgaan. De werking van het landelijk openbaar register van gerechtelijke deskundigen strekt zich uit tot alle fasen van opsporing, vervolging en berechting. Per geval zal moeten worden gezien of een bepaalde gerechtelijke deskundige uit het register geschikt is om te worden ingeschakeld in de fase waarvoor deze nodig is.

Gekozen is voor een systeem van registratie dat uitgaat van vrijwillige deelname. De gerechtelijke deskundige is dus niet verplicht een aanvraag in te dienen tot registratie. Van een deskundige die is ingeschreven in het register mag worden aangenomen dat deze voldoet

aan een zodanig kwaliteitsniveau dat deze in zijn algemeenheid geschikt is om op te treden als gerechtelijke deskundige binnen het deskundigheidsgebied waarvoor hij is geregistreerd. Overeenkomstig de in artikel 13, vierde lid, opgenomen overgangsregeling zal het aantal deskundigheidsgebieden waarvoor deskundigen zich kunnen laten registreren geleidelijk worden uitgebreid. Niettemin zal het register ook in de toekomst nooit volledig dekkend kunnen zijn. Ten eerste kunnen deskundigen alleen worden geregistreerd wanneer zij daar zelf prijs op stellen en een aanvraag hebben ingediend. Ten tweede komen deskundigen die een aanvraag hebben ingediend alleen voor registratie in aanmerking wanneer zij naar het oordeel van het College voldoen aan de in artikel 13, eerste en tweede lid, geformuleerde eisen. Deskundigen die niet voldoen aan het vereiste van artikel 13, eerste lid, komen niet voor toetsing in aanmerking, maar kunnen wel zeer deskundig zijn. Hun deskundigheidsgebied is echter mogelijk nog niet ver genoeg ontwikkeld om een toetsing door het College mogelijk te maken. Soms zijn er bijvoorbeeld te weinig personen deskundig op een bepaald terrein om te kunnen spreken van een deskundigheidsgebied (vgl. de knopendeskundige) en soms is er teveel verschil van inzicht onder de deskundigen om te spreken van een deskundigheidsgebied met gemeenschappelijke normen (vgl. de pitbulldeskundige). In die gevallen kan toetsing door het College niet goed mogelijk blijken omdat er geen maatstaven zijn vast te stellen aan de hand waarvan de mate van deskundigheid kan worden beoordeeld. Daarmee is geenszins gezegd dat de desbetreffende deskundige onvoldoende deskundig zou zijn. Voor de rechter moet de mogelijkheid dus open blijven om van zijn diensten gebruik te maken. Ten derde kan het zijn dat met betrekking tot een bepaald deskundigheidsgebied nog geen deskundigen in het register zijn ingeschreven. Ook in dat geval zal de rechter gebruik moeten kunnen maken van niet-geregistreerde deskundigen.

In artikel 17 is bepaald welke gegevens uit het register voor ieder toegankelijk zullen zijn. Het betreft een beperkt aantal gegevens. Bij zijn aanvraag heeft de deskundige een verklaring overgelegd inhoudende dat hij instemt met de verwerking en de openbaarmaking van deze gegevens. Het College en het ondersteunend bureau kunnen daarnaast de persoonsgegevens verwerken die nodig zijn voor de behandeling van de aanvraag en voor de goede uitvoering van de registratie, de herregistratie en de eventuele doorhaling. Dit houdt onder meer in dat de gegevens die de aanvrager aanlevert bij zijn aanvraag kunnen worden verwerkt. Die gegevens maken echter geen deel uit van het openbaar register en mogen ook niet op andere wijze worden verstrekt aan anderen. De gegevens moeten bovendien worden vernietigd zodra zij niet langer nodig zijn voor de taakuitoefening van het College. Daarmee voldoet het register aan de op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens gestelde eisen met betrekking tot de bescherming van de privacy.

Inschrijving in het register staat uitsluitend open voor individuele personen en niet voor instituties. In het register zullen dus geen instituten als geheel worden ingeschreven. Het feit dat een instituut aan een bepaalde kwaliteitsnorm voldoet garandeert immers nog niet dat elke medewerker van dat instituut ook aan die kwaliteitsnorm voldoet. Instituten kunnen echter ook hun opleidings- en toetsingssysteem gericht op personen door een onafhankelijke organisatie laten certificeren; de zogenaamde persoonscertificering. Als een instituut beschikt over een dergelijke persoonscertificering, is het goed denkbaar dat de deskundigen die afkomstig zijn van dat instituut minder uitgebreid of in het geheel niet meer behoeven te worden getoetst omdat van hen op voorhand mag worden aangenomen dat zij voldoen aan het door het College verlangde kwaliteitsniveau. Of dit het geval is staat ter beoordeling van het College.

4. Kwaliteitseisen

De kwaliteitseisen, zoals verwoord in artikel 13, tweede lid, van dit besluit, vormen de inhoudelijke criteria aan de hand waarvan het College voor de gerechtelijke deskundige zal toetsen alvorens een beslissing te nemen op diens aanvraag tot registratie. De eisen zijn zeer algemeen geformuleerd omdat zij toepasbaar moeten zijn op deskundigen op alle deskundigheidsgebieden. Het is daarnaast de bedoeling dat het College zelf per deskundigheidsgebied de maatstaven vaststelt aan de hand waarvan wordt beoordeeld of een deskundige aan de eisen van artikel 13, tweede lid, voldoet. Met het oog op de vereiste transparantie is het van belang dat het College deze maatstaven ook openbaar maakt (artikel 6, tweede lid). Om de forensische expertise binnen de deskundigheidsgebieden te bevorderen en om te voorkomen dat de maatstaven van het College te ver af komen te staan van de eisen die binnen een deskundigheidsgebied zelf gangbaar zijn, is het wenselijk dat per deskundigheidsgebied wordt voorzien in een nadere uitwerking van de algemene kwaliteitseisen van artikel 13, tweede lid, in specifieke eisen. De verantwoordelijkheid voor die nadere uitwerking ligt bij de deskundigen zelf. Zowel het College als het ondersteunend bureau hebben tot taak om te bevorderen dat de ontwikkeling daarvan plaatsvindt. Zoals toegelicht in paragraaf 1 zal bij het feitelijk ontwikkelen en vaststellen van dergelijke specifieke eisen vanuit het bureau desgewenst ondersteuning worden verleend. Wanneer binnen een deskundigheidsgebied in het geheel geen gemeenschappelijke normen zijn geformuleerd of deze niet meer actueel zijn, wordt de aanvraag op voorhand afgewezen op grond van het criterium van artikel 13, eerste lid.

Wanneer door een bepaald deskundigheidsgebied specifieke eisen zijn uitgewerkt en vastgesteld, zal het College hiervan kennis nemen en deze - voor zover zij naar het oordeel van het College passen binnen de algemene kwaliteitseisen van artikel 13, tweede lid, en daar een nadere uitwerking van vormen - betrekken bij het opstellen van de maatstaven aan de hand waarvan wordt getoetst of de deskundigen die werkzaam zijn binnen het desbetreffende deskundigheidsgebied voldoen aan die eisen. In het ideale geval zullen de specifieke eisen kunnen worden gehanteerd als toetsingsmaatstaven; zij worden bij de toetsing dan als het ware 'ingelezen' in de algemene eisen. Voor de deskundigen uit het desbetreffende deskundigheidsgebied biedt een dergelijke uitwerking het voordeel dat voor hen op een veel concreter wijze is vastgesteld waaraan zij moeten voldoen om binnen hun deskundigheidsgebied als professioneel te worden aangemerkt met betrekking tot de gerechtelijke dienstverlening. Ook voor de deskundigen die zich niet wensen te laten toetsen of registreren biedt dit voordelen. Het komt de kwaliteitsontwikkeling binnen de deskundigheidsgebieden in het algemeen ten goede. Voor deskundigen die zijn verbonden aan een (beroeps)organisatie of instituut gelden naast de algemene of specifieke normen uiteraard ook de normen, eisen en besluitvormingsprocessen van hun organisatie of instituut. In de meeste gevallen zal een belangrijke overlap bestaan tussen de specifieke eisen en de normen en eisen van de (beroeps)organisatie of van het instituut waaraan de deskundige is verbonden.

Het oordeel van het College dat een aanvrager voldoet aan de kwaliteitseisen van artikel 13, tweede lid, biedt vanzelfsprekend geen garantie aan de opdrachtgever dat de desbetreffende deskundige de geschikte persoon is om aan de specifieke opdracht te voldoen. De opdrachtgever zal daarvan in elk specifiek geval vooraf een inschatting moeten maken. De rechter zal ook tijdens en na het vervullen van de opdracht alert moeten blijven en mag de bevindingen en conclusies van de deskundige nimmer klakkeloos volgen. Voor zover de rapportage van de deskundige onvoldoende duidelijkheid biedt over de betekenis van diens bevindingen en conclusies voor de rechtsvraag die beantwoording behoeft, is het van belang dat de juiste vragen aan de deskundige worden gesteld om die duidelijkheid alsnog te

verkrijgen. Tegelijkertijd behoort de deskundige zich terwijl hij de opdracht vervult voldoende bewust te zijn van de positie en de rol van de deskundige in het rechtsproces en van de mogelijke consequenties van zijn bevindingen. Hij dient bij het vervullen van de opdracht ook de grenzen van zijn deskundigheid in acht te nemen. Van belang is voorts dat de deskundige begrijpelijk rapporteert zodat zijn bevindingen ook voor de leek op zijn deskundigheidsgebied (de opdrachtgever, maar ook de belanghebbende) kunnen worden begrepen en geïnterpreteerd. Voorts dient de deskundige zijn werkzaamheden onafhankelijk, onpartijdig, zorgvuldig, vakbekwaam en integer te verrichten (onderdeel i). Het begrip onafhankelijkheid ziet in dit verband op het feit dat de deskundige datgene wat hij rapporteert te allen tijde op basis van zijn eigen deskundig oordeel moet kunnen verantwoorden. Hij heeft immers verklaard het verslag naar waarheid, volledig en naar beste inzicht te hebben opgesteld; het verslag is volgens de wettelijke norm gebaseerd op wat zijn wetenschap en kennis hem leren omtrent datgene wat aan zijn oordeel is onderworpen (art. 51l Sv; Wetsvoorstel deskundige in strafzaken). Dit laat onverlet dat de deskundige bij zijn werkzaamheden op andere punten gebonden kan zijn aan afspraken met de opdrachtgever, bijvoorbeeld over de vraagstelling of over de termijn waarbinnen moet worden gerapporteerd en aan algemene kaders, normen en besluitvormingsprocedures van zijn werkgever. Deze en andere normen zijn verwoord in een gedragscode, waarin het vereiste dat de deskundige zijn werkzaamheden onafhankelijk, onpartijdig, zorgvuldig, vakbekwaam en integer verricht nader zijn uitgewerkt. Op grond van artikel 13, tweede lid, onderdeel i, moet de deskundige een verklaring ondertekenen inhoudende dat hij kennis heeft genomen van de door het College vastgestelde gedragscode en zich gedurende de registratie aan de daarin opgenomen gedragsregels zal houden. De gedragscode maakt langs deze weg onderdeel uit van de voorgestelde algemene maatregel van bestuur. In de gedragscode is uitgewerkt aan welke gedragsregels de deskundige zich moet houden teneinde onafhankelijk, onpartijdig, zorgvuldig, vakbekwaam en integer te functioneren. Door deze normen in een afzonderlijke gedragscode uit te werken, krijgen zij een concreter invulling hetgeen de duidelijkheid ten goede komt. Verwacht mag worden dat de inhoud van deze gedragsregels aan verandering onderhevig is, omdat de gedachten over de daarin uitgewerkte normen nog in ontwikkeling zijn. Doordat het College de gedragscode vaststelt, is het systeem flexibel. Vanzelfsprekend is de deskundige alleen gebonden aan de versie van de gedragscode die gelding had op het moment dat hij de verklaring tekende. In de te ondertekenen verklaring zal om die reden moeten worden vermeld op welke versie van de gedragscode de verklaring betrekking heeft. Het schenden van de desbetreffende gedragscode kan op grond van artikel 19, eerste lid, voor het College aanleiding vormen te beslissen tot doorhaling van de inschrijving.

Zoals in de inleiding al is gememoreerd, zal de rechter wanneer hij gebruik maakt van een niet-geregistreerde deskundige expliciet moeten motiveren op grond waarvan hij deze als deskundige aanmerkt (art. 51k, tweede lid, Sv). In artikel 22 van dit besluit is ter uitwerking daarvan bepaald dat de rechter de geschiktheid van de desbetreffende deskundige zoveel mogelijk beoordeelt aan de hand van de in artikel 13 genoemde kwaliteitseisen. Dit artikel beoogt de rechter enig houvast te bieden bij het invullen van de motiveringseis van artikel 51, tweede lid, Sv. Het artikel biedt anderzijds voldoende ruimte aan de rechter om - wanneer dat naar zijn oordeel aangewezen is - langs andere weg te motiveren op grond waarvan betrokken als deskundige wordt aangemerkt.

5. Toetsing

Deskundigen die wensen te worden ingeschreven in het register, dienen daartoe een aanvraag in bij het bureau voor de gerechtelijke deskundige. De aanvraag tot inschrijving vindt

schriftelijk plaats volgens een door het College vastgesteld model. De aanvraag tot inschrijving bevat in elk geval de gegevens, genoemd in artikel 14, vierde lid. Als de aanvrager zijn opleiding in het buitenland heeft genoten, is het aan het College om te beoordelen of de deskundigheid van de aanvrager aan de hand van de desbetreffende kwalificaties voldoende kan worden beoordeeld. Daarnaast kan het College bepalen dat in de aanvraag tot inschrijving voor de registratie relevante vragen worden beantwoord, bijvoorbeeld over de persoonlijke situatie van de aanvrager (verkeert u in staat van faillissement of surseance van betaling? Zijn er ter zake van uw persoon tuchtrechtelijke uitspraken gedaan? Zo ja, wat was daarvoor de aanleiding en wat was de uitkomst daarvan?) of over diens gerechtigdheid om in Nederland arbeid te verrichten. Als de aanvraag niet naar waarheid blijkt te zijn opgesteld, vormt dit een grond voor afwijzing (art. 16, onderdeel d) of voor doorhaling (art. 20, eerste lid jo art. 16, onderdeel d). De medewerkers van het bureau gaan na of de aanvraag voldoet aan de ingevolge artikel 14 daaraan gesteld eisen en leggen de aanvraag – al dan niet voorzien van een advies - vervolgens ter beoordeling voor aan het College.

De aanvraag wordt in de eerste plaats getoetst aan het in artikel 13, eerste lid, geformuleerde toetsingscriterium. Wanneer het College of de door het College ingestelde toetsingscommissie aan de hand van dit criterium tot de conclusie komt dat de aanvraag niet voor toetsing in aanmerking komt, dan wordt dit aan de aanvrager gemeld. Wanneer de aanvraag wel voor toetsing in aanmerking komt, wordt de aanvraag beoordeeld aan de hand van de in het tweede lid geformuleerde kwaliteitseisen. In artikel 15 zijn de gronden opgenomen op basis waarvan de aanvraag kan worden afgewezen. In de andere gevallen wordt de aanvraag toegewezen.

De deskundige wordt door het bureau op de hoogte gebracht van de beslissing van het College. Luidt het oordeel negatief, dan kan de aanvrager desgewenst een bezwaarschrift indienen bij het College. Indien ook op het bezwaarschrift negatief wordt beslist, staat voor de aanvrager beroep open op de bestuursrechter. De bezwaar- en beroepsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing. Luidt het oordeel van het College positief, dan is het bureau verantwoordelijk voor de daadwerkelijke inschrijving van de desbetreffende deskundige in het openbare register.

6. Artikelsgewijs

Artikel 3

Onderdeel b

Zoals is aangegeven in het algemeen deel van deze toelichting is doel van het landelijk openbaar register van gerechtelijke deskundigen bij te dragen aan de bevordering van de kwaliteit van de inbreng van deskundigen in de rechtspleging. Voor het bevorderen van de kwaliteit van de inbreng van gerechtelijke deskundigen is ook nodig dat de deskundigheidsgebieden zich verder ontwikkelen op forensisch gebied. Naarmate deskundigheidsgebieden zich op forensisch terrein verder ontwikkelen, zullen immers meer deskundigen in aanmerking komen voor inschrijving in het register en dat komt de kwaliteit van de rechtspleging ten goede. Om te kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 13, tweede lid, moet degene die een aanvraag tot inschrijving in het register indient onder meer voldoende kennis en ervaring in het betreffende rechtsdomein hebben en bekend zijn met de positie en de rol van de deskundige daarin (onderdeel b). Ook de onderdelen e. en f. van het tweede lid van artikel 13 verlangen een zekere mate van forensische expertise. Zowel om te bewerkstelligen dat binnen de deskundigheidsgebieden wordt gewerkt aan de ontwikkeling

van deze forensische expertise als om de maatstaven aan de hand waarvan het College beoordeelt of aan de eisen van artikel 13, tweede lid, te concretiseren en te ontwikkelen, is het wenselijk dat per deskundigheidsgebied nadere uitwerking plaatsvindt van de algemene kwaliteitseisen die verwoord zijn in artikel 13, tweede lid. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling daarvan ligt bij de deskundigen zelf. Het College heeft op grond van artikel 3, onderdeel b, tot taak die ontwikkeling te bevorderen. Het College kan bijvoorbeeld aan de hand van de aanvragen die het ontvangt of op basis van signalen vanuit de praktijk constateren wanneer binnen een bepaald deskundigheidsgebied behoefte bestaat aan nadere uitwerking van de algemene eisen in specifieke eisen. Het College heeft tot taak dergelijke signalen op te vangen en te bevorderen dat daaraan gevolg wordt gegeven. In dat kader kan het College – wanneer het dat wenselijk acht - ook zelf het initiatief nemen tot het (doen) ontwikkelen van de specifieke eisen. Aan het bureau is op grond van artikel 6 dezelfde taak toebedeeld maar daarnaast heeft het bureau ook tot taak daarbij ondersteuning te bieden. Zie hierover nader de toelichting bij artikel 12.

Onderdeel d

De adviezen van het College aan de Minister kunnen mede betrekking hebben op de wijze waarop het bureau functioneert.

Artikel 5

Tweede lid: van ambtenaren die werkzaam zijn bij het Ministerie van Justitie en betrokken zijn bij de beleidsvorming met betrekking tot deskundigen in strafzaken kan bijvoorbeeld worden aangenomen dat hun werkzaamheden zich niet goed verdragen met de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van het College of van het vertrouwen daarin en dat zij op grond van dit artikellid niet in aanmerking komen voor benoeming in het College.

Derde tot en met vijfde lid: Het toepassen van de wrakings- of verschoningsregeling kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als een lid van (de toetsingscommissie van) het College een aanvraag zou moeten behandelen van een deskundige die werkzaam is in dezelfde organisatie en diens ondergeschikte of directe collega is. Gelet op de geringe omvang van sommige deskundigheidsgebieden zal het in de praktijk niet altijd te vermijden zijn dat leden van (de toetsingscommissie) van het College de aanvrager persoonlijk kennen, maar de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het lid moet daardoor niet in gevaar komen.

Artikel 6

Derde lid: Het College benoemt uit zijn midden in elk geval een toetsingscommissie, een bezwarencommissie en een klachtencommissie. Eventuele klachten die betrekking hebben op deskundigen, moeten in de eerste plaats worden gericht tot de deskundige zelf of – wanneer hij daarbij is aangesloten – bij diens beroepsvereniging. In overleg met de beroepsvereniging kan eventueel worden bezien of een aanvullende rol voor het College is weggelegd.

Afhankelijk van de uitkomst kunnen door het College eventueel consequenties worden verbonden aan het oordeel van de beroepsvereniging bij de beslissingen over doorhaling/herinschrijving. Voor klachten over gedragingen van het College zelf is de klachtenregeling van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing (titel 9.1).

Vierde lid: Het College alsmede de door het College ingestelde commissies kunnen zich door personen doen bijstaan, voor zover dat voor de vervulling van hun taken nodig is. Langs deze weg kunnen ook anderen dan leden van het College deel uitmaken van bijvoorbeeld een toetsingscommissie.

Artikel 7

Eerste lid: Om te verzekeren dat de Minister van Justitie zich niet inhoudelijk bemoeit met de benoemingen, wordt voorgesteld te voorzien in een bindende voordracht.

Tweede lid: Bij gebreke van een vertegenwoordigende instantie voor alle gerechtelijke deskundigen doet het zittende College een voordracht voor de gerechtelijke deskundigen die in het College zitting moeten nemen. De voordracht voor de eerste samenstelling van het College vindt plaats door de in het College te vertegenwoordigen instanties gezamenlijk. Een vacature voor een gerechtelijke deskundige in het College wordt door de Minister van Justitie openbaar gemaakt. Hiermee wordt beoogd te bereiken dat alle gerechtelijke deskundigen die aan de vereisten voldoen in beginsel in aanmerking kunnen komen voor een zetel in het College. Zij melden hun interesse in de functie aan het College, dat vervolgens een bindende voordracht doet aan de Minister van Justitie. Voor alle leden van het College geldt dat zij worden benoemd op grond van de deskundigheid die nodig is voor een goede vervulling van de in artikel 3 genoemde taken alsmede op grond van hun brede maatschappelijke kennis en ervaring (artikel 4, eerste lid).

Artikel 8

Het ligt voor de hand in het bestuursreglement in elk geval te verankeren dat de leden van het College die betrokken zijn geweest bij de toetsing van een individuele gerechtelijke deskundige in elk geval niet tevens beslissen over een eventueel door de desbetreffende deskundige ingediend bezwaar.

Artikel 10

De verplichtingen die zijn geformuleerd in artikel 10 hangen samen met de planning en controlcyclus van de Ministeries. De Minister van Justitie moet tijdig beschikken over de informatie die hij nodig heeft om zijn uitgaven te kunnen verantwoorden. Binnen dat kader legt het College verantwoording af aan de Minister van Justitie. De activiteiten die moeten worden verricht om aan deze verplichtingen te voldoen kan het College uiteraard doen verrichten door het ondersteunend bureau.

Artikel 11

Eerste lid: Om zeker te stellen dat de Minister van Justitie zich niet inhoudelijk bemoeit met de werkzaamheden van het College of van het ondersteunend bureau is bepaald dat de secretaris voor zijn werkzaamheden voor het College alleen verantwoording schuldig is aan het College.

Artikel 12

Eerste lid: In het eerste lid is de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie voor het ondersteunend bureau tot uitdrukking gebracht. Die verantwoordelijkheid heeft betrekking op het vervullen van de randvoorwaarden waaronder het bureau goed kan functioneren. Dit artikellid is dan ook de concrete uitwerking van de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie die in het algemeen deel van deze toelichting al werd genoemd voor de totstandkoming van het register en voor de totstandkoming van een organisatiestructuur waarbinnen het register op bestendige wijze wordt beheerd. Inhoudelijk heeft de Minister van Justitie geen bemoeienis met de werkzaamheden van het bureau. Dit wordt nog eens onderstreept door het bepaalde in het derde lid.

Tweede lid: In het kader van de ondersteunende taak van het bureau aan het College, kan het bureau onder meer concrete activiteiten verrichten om te bevorderen dat per deskundheidsgebied nadere uitwerking plaatsvindt van de in artikel 13, tweede lid, bedoelde eisen. De feitelijke ondersteuning die het bureau in dat kader kan leveren dient ertoe de deskundheidsgebieden behulpzaam te zijn bij het organiseren dat die nadere uitwerking

daadwerkelijk plaatsvindt. De hulp door het bureau kan bijvoorbeeld plaatsvinden in de vorm van het organiseren van bijeenkomsten binnen het deskundigheidsgebied en het leveren van een voorzitter en/of secretaris. De verwachting is dat het feit dat dergelijke praktische ondersteuning kan worden geboden voor de deskundigheidsgebieden drempelverlagend en stimulerend zal werken bij de afweging of men zal overgaan tot het maken van een nadere uitwerking van de algemene kwaliteitseisen. De deskundigheidsgebieden beschikken - ook wanneer zij al een bepaalde organisatiegraad hebben bereikt – zelden over gemeenschappelijke faciliteiten. In die functie kan het bureau voorzien, voor zover het de uitwerking van specifieke kwaliteitseisen betreft. Zoals aangegeven in de toelichting bij artikel 3, kan het College eventueel ook het initiatief nemen tot het in samenspraak met de beroepsgroep (doen) uitwerken van de specifieke eisen. Uiteraard is voor de daadwerkelijke totstandkoming van de specifieke eisen de medewerking vanuit de beroepsgroep essentieel. In geval van een relatief lage organisatiegraad van de beroepsgroep kan een dergelijk initiatief van het College in combinatie met de faciliterende en ondersteunende rol van het bureau een beroepsgroep echter over de streep helpen. De vraagbaakfunctie van het bureau moet niet te ruim worden opgevat. Deze zal vooral bestaan uit het beantwoorden van vragen over de functie van het register, en over de gegevens die daarin zijn opgenomen alsmede over de aanvraagprocedure voor inschrijving in het register. De medewerkers van het bureau kunnen over de geregistreerde deskundigen alleen gegevens verstrekken, voor zover die gegevens zijn opgenomen in het register. Het betreft de gegevens, als bedoeld in artikel 17. Voor nadere achtergrondgegevens over de geregistreerde deskundige zal de geïnteresseerde zich moeten wenden tot de deskundige zelf. Naast het verstrekken van gegevens uit het openbaar register en het geven van toelichting op de aard en functie van het register, kan het bureau een nuttige rol vervullen als verwijzingsinstantie. Afhankelijk van de vraag kan het bureau, behalve naar de deskundige zelf, ook doorverwijzen naar een instituut als het NIFP of het NFI of naar een beroepsvereniging of te wijzen op de bemiddelingsfunctie die de Landelijke Deskundigen Makelaardij (LDM) vervult voor politie en eventueel voor openbaar ministerie en zittende magistratuur. Het bureau heeft zelf niet tot taak te bemiddelen tussen deskundigen en opdrachtgevers. Organisaties die een bemiddelingsrol wenselijk achten, zoals de politie deze heeft ondergerbacht in het LDM, kunnen daar zelf in (blijven) voorzien. In de toekomst is het denkbaar dat het bureau uitgroeit tot een soort van expertisecentrum. Of hier behoefte aan is, zal echter afhangen van de ervaringen in de praktijk.

Derde lid: Om zeker te stellen dat de Minister van Justitie zich niet inhoudelijk bemoeit met de werkzaamheden van het College of van het ondersteunend bureau is bepaald dat de medewerkers van het bureau voor hun werkzaamheden uitsluitend verantwoording schuldig zijn aan het hoofd van het bureau, tevens secretaris van het College. Dit artikellid vormt het pendant van het bepaalde in artikel 11, eerste lid.

Artikel 13 (kwaliteitseisen)

Eerste lid

Een aanvraag kan slechts door (de toetsingscommissie van) het College aan de kwaliteitseisen van het tweede lid worden getoetst, als de aanvrager een deskundigheid vertegenwoordigt waarvan aannemelijk is dat daaruit zinvolle, objectieve en betrouwbare informatie kan worden verschaft. Er is voor gekozen het antwoord op de vraag of sprake is van een deskundigheid die hieraan voldoet niet volledig over te laten aan de aanvrager zelf. Dit zou immers kunnen leiden tot aanvragen die van het College tijd en investering vragen terwijl tevoren al duidelijk is dat toetsing aan de kwaliteitseisen van artikel 13, tweede lid, in feite onmogelijk is. Artikel 13, eerste lid, dient ertoe om zinloze aanvragen op voorhand te kunnen

afwijzen. Het ziet onder meer op aanvragen van personen die menen deskundig te zijn op terreinen waarvan niet bekend is of op basis daarvan zinvolle, objectieve en betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan. Een aanvrager die deskundig meent te zijn op het gebied van het achterhalen van de waarheid op basis van helderziendheid of astrologie kan op basis van dit criterium worden afgewezen. Van deze deskundigheidsgebieden is vooralsnog niet bekend of de bevindingen zinvolle, objectieve en betrouwbare gegevens opleveren. Voorts ziet het artikellid op aanvragen van personen die werkzaam zijn op een deskundigheidsgebied waarbinnen geen – geschreven of ongeschreven - gedeelde normen bestaan aan de hand waarvan men binnen dat deskundigheidsgebied elkaars bevindingen kan toetsen. Wanneer elk gemeenschappelijk kader ontbreekt, kan van (de toetsingscommissie van) het College niet worden verwacht dat het beoordeelt of de aanvrager bijvoorbeeld ‘voldoende kennis en ervaring heeft binnen het eigen deskundigheidsgebied’ (artikel 13, tweede lid, onder a) dan wel of de aanvrager ‘in staat is om de geldende onderzoeksmethoden in een forensische context volgens de daarvoor geldende maatstaven toe te passen’. De beoordeling daarvan zal voor een belangrijk deel plaats moeten vinden aan de hand van normen over onder meer onderzoeksmethoden en werkwijzen die binnen het deskundigheidsgebied gangbaar zijn. Dit betekent niet noodzakelijkerwijs dat die normen volledig uitgewerkt moeten zijn of een hoog wetenschappelijk niveau moeten hebben bereikt. Het is aan het College om te bepalen welk niveau van ontwikkeling dergelijke normen moeten hebben, om te voldoen aan dit criterium. Het is zaak bij de invulling van dit criterium de balans te vinden tussen kwaliteitsbevordering enerzijds en zorg dragen voor voldoende vulling van het register anderzijds. Het is daarbij goed denkbaar dat – afhankelijk van de ontwikkelingen in de praktijk – dit criterium geleidelijk aan strenger zal worden gehanteerd. Omwille van de transparantie en rechtszekerheid is in artikel 6, tweede lid, bepaald dat het College de maatstaven aan de hand waarvan het beoordeelt of een deskundige voldoet aan de in artikel 13, eerste en tweede lid, bedoelde eisen openbaar maakt. Zoals toegelicht in paragraaf 4 van het algemeen deel zullen de door de beroepsgroep opgestelde specifieke eisen bij het opstellen van deze toetingsmaatstaven een belangrijke inspiratiebron vormen. Op basis van artikel 3, onderdeel b, heeft het College tot taak te bevorderen dat die specifieke eisen per deskundheidsgebied worden opgesteld.

Tweede lid

Onderdeel a: het moet gaan om actuele kennis en ervaring; getoetst wordt of betrokkene op de hoogte is van de actuele stand van zaken binnen zijn deskundigheidsgebied.

Onderdeel d: wanneer het onderzoek voor een deel wordt uitbesteed aan anderen is het van belang dat de deskundige zich vergewist van de kwaliteit daarvan omdat hij zich als deskundige dient te verantwoorden voor alle bevindingen en conclusies die deel uitmaken van zijn rapportage. De eisen die de deskundige in dat verband wil stellen aan degene die hij een deel van de opdracht laat uitvoeren, kan hij desgewenst in het contract dat hij met deze sluit laten vastleggen.

Onderdeel e:

Het forensisch onderzoek kan in twee hoofdfasen worden onderscheiden: het verzamelen en vaststellen van gegevens en vervolgens het interpreteren van de verkregen data, het opstellen van hypothesen en tenslotte concluderen. De vereiste kennis, vaardigheden en gedrag zijn voor beide fases verschillend. Bij het verzamelen van feiten gaat het vooral om praktische kennis en vaardigheden. Veelal worden hierbij gestandaardiseerde en gevalideerde methoden toegepast. In de interpretatie-fase gaat het meer om theoretisch abstracte kennis en deze kunnen toepassen in niet-gestandaardiseerde omstandigheden. Tevens gebeurt het borgen van

de werkzaamheden op geheel verschillende wijze. Het vaststellen of feiten op de juiste wijze zijn verzameld is meestal met o.a. inprocescontroles te borgen, waar het vaststellen van een juiste interpretatie een nieuwe beoordeling en interpretatie van de feiten vereist.

Onderdeel f: onder geldende onderzoeksmethoden wordt verstaan de onderzoeksmethoden die volgens de stand van de wetenschap van dat moment als bruikbaar en valide worden beschouwd.

Onderdeel g: controleerbaar is zowel van belang voor de bevindingen (de verzamelde gegevens) als voor de daaruit voortkomende conclusies. Controleerbaarheid van de verzamelde gegevens is vooral van belang om desgewenst te kunnen doen nagaan, bijvoorbeeld door een contra-deskundige, of de bevindingen op correcte wijze tot stand zijn gekomen en correct zijn weergegeven. Bij controleerbaarheid van de conclusies is vooral van belang dat voor de procespartijen begrijpelijk is weergegeven hoe de betreffende deskundige op basis van zijn bevindingen tot de door hem getrokken conclusies heeft kunnen komen. Wanneer het onderzoek voor een deel is uitbesteed aan anderen is het van belang dat de rapportage inzicht biedt in de uitvoering daarvan, zodat ook dat deel verifieerbaar en controleerbaar is, zowel voor de opdrachtgever als voor een eventuele contra-deskundige.

M.b.t. onderdeel h: het strafproces is aan wettelijke en buitenwettelijke termijnen gebonden. Achtergrond daarvan is onder meer dat de verdachte recht heeft op afdoening binnen redelijke termijn. In verband daarmee is het van belang dat de gerechtelijke deskundige in staat is te rapporteren binnen de daarvoor gestelde of afgesproken termijn. Voor deskundigen die zijn verbonden aan een instituut worden de termijnen veelal afgesproken met het instituut (vgl. artikel 9 van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, dat bepaalt dat de termijn wordt bepaald na overleg met het instituut). In die gevallen is in de eerste plaats het instituut verantwoordelijk voor het voltooien van het onderzoek binnen de gestelde termijn.

M.b.t. onderdeel i: De normen onafhankelijk, onpartijdig, zorgvuldig, vakbekwaam en integer behoeven nadere uitwerking in een gedragscode die door het College wordt vastgesteld. Een voorsteltekst voor deze gedragscode is gelijktijdig met deze algemene maatregel van bestuur ontwikkeld. Na benoeming van de eerste samenstelling van het College zou deze in aanmerking komen voor vaststelling door het College. In de loop van de tijd zal de gedragscode wellicht enige aanpassing of modernisering behoeven. Om die reden is het van belang dat in de door de deskundige te ondertekenen verklaring, bedoeld in onderdeel i, duidelijk staat vermeld op welke versie van de gedragscode de verklaring betrekking heeft. De deskundige kan uiteraard alleen gebonden worden geacht aan de inhoud van de gedragscode die van kracht was op het moment waarop hij de verklaring ondertekende. In de gedragscode wordt een nadere uitwerking gegeven aan de kernwaarden onafhankelijk, onpartijdig, zorgvuldig, vakbekwaam en integer. In het kader van de normen onafhankelijk en onpartijdig vermeldt de de gedragscode bijvoorbeeld dat de deskundige de (schijn) van partijdigheid dient te vermijden en dat hij een dreigend conflict van belangen of rollen hoort te melden aan zijn opdrachtgever. Onder de normen zorgvuldig en vakbekwaam wordt in de gedragscode bijvoorbeeld begrepen dat de deskundige een opdracht niet aanvaardt die valt buiten de grenzen van zijn deskundigheid of niet uitvoerbaar is. Onder integer wordt onder meer begrepen dat de deskundige, indien de bevindingen binnen zijn deskundigheidsgebied kunnen leiden tot uiteenlopende interpretaties of conclusies, daarvan melding maakt in het verslag van het onderzoek of in het advies. Deze eisen zullen naar verwachting verhelderend en normerend maar niet remmend werken op de ontwikkelingen binnen de

deskundheidsgebieden. Er blijft immers ruimte voor afwijkende meningen, voor nieuwe inzichten e.d. De eisen leiden slechts tot de plicht daarvan melding te maken in de rapportage.

Artikel 14 (indienen aanvraag tot inschrijving)

Tweede lid, sub a: een verklaring omtrent het gedrag wordt voldoende geacht voor het beoordelen van de integriteit van de deskundige. Op grond van artikel 35 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens weigert Onze Minister de afgifte van een verklaring omtrent het gedrag, indien in de justitiële documentatie met betrekking tot de aanvrager een strafbaar feit is vermeld, dat, indien herhaald, gelet op het risico voor de samenleving en de overige omstandigheden van het geval, aan een behoorlijke uitoefening van de taak of de bezigheden waarvoor de verklaring omtrent het gedrag wordt gevraagd, in de weg zal staan. Op grond van artikel 36 van genoemde wet kan Onze Minister bij zijn onderzoek met betrekking tot de afgifte van de verklaring omtrent het gedrag kennis nemen van met betrekking tot de aanvrager vermelde justitiële gegevens in de justitiële documentatie alsmede van politiegegevens met uitzondering van de gegevens waarvan kennisneming achterwege moet blijven in verband met de veiligheid van de staat. Voor zover dat voor een goede oordeelsvorming noodzakelijk is kan Onze Minister bovendien inlichtingen omtrent betrokkene inwinnen bij het openbaar ministerie en bij instellingen die op grond van artikel 4, eerste lid, van de Reclasseringsregeling 1995 bevoegd zijn om reclasseringswerkzaamheden te verrichten.

Artikel 20 (instroomregeling)

De instroomregeling (inschrijving van deskundigen die nog niet aan alle eisen voldoen) ziet uitsluitend op deskundigen die nog niet aan de forensische eisen voldoen. Vakinhoudelijk moeten alle deskundigen aan alle eisen voldoen teneinde te kunnen worden ingeschreven.

Artikel 21 (niet-geregistreerde deskundige)

Dit artikel beoogt de rechter enig houvast te geven bij het voldoen aan zijn motiveringsplicht op grond van artikel 51k, tweede lid (voorstel van wet). Met het oog op zoveel mogelijk uniformiteit is het wenselijk dat de rechter bij de beoordeling van de kwaliteit van een deskundige zoveel mogelijk dezelfde criteria hanteert als die in onderhavig besluit zijn vastgelegd ten behoeve van de toetsing door het College. De woorden 'zoveel mogelijk' zien op de situatie waarin de rechter aan een of meer van de bedoelde criteria niet kan toetsen, bijvoorbeeld omdat hij niet beschikt over de daarvoor benodigde informatie. Of de deskundige in staat is een opdracht te voltooien binnen de daarvoor gestelde of afgesproken termijn kan bijvoorbeeld moeilijk worden beoordeeld wanneer de deskundige voor het eerst in rechte optreedt. Voorts kan het zijn dat de deskundige aan een of meer van de bedoelde criteria duidelijk niet voldoet, maar in het specifieke geval door de rechter toch voldoende deskundig wordt geacht om als gerechtelijk deskundige te kunnen optreden. Ook in dergelijke gevallen kan de rechter afwijken van de criteria. In dat geval zal hij langs andere weg moeten voldoen aan de motiveringsplicht van artikel 51k, tweede lid.